

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izveniši nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst & Din 2.-, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.-, večji inzerati petih vrst Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knažjeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101, Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Božična vožnja v smrt

Strahovita železniška nesreča v bližini Pariza je zahtevala nad 200 mrtvih in 300 ranjenih — Svečan pogreb žrtev — Preiskava je ugotovila popolno nedolžnost strojevodje in kurjača

V pariški okolici se je pripetila v nedeljo v zgodnjih jutranjih urah strahovita železniška nesreča, ki je menda največja, kar jih pomni zgodovina. Prve vesti so navajale, da je zahtevala katastrofa nad 100 človeških žrtev, pozneje se je pa izkazalo, da jih je bilo 200. Vest o strahoviti železniški katastrofi v Franciji je vzbudila po vsem svetu globoko sočutje in iz vseh krajev dobiva francoska vlada sožalne brzojavke. Koliko žrtev je obležalo v razvalinah dveh brzovlakov, ki sta trčila skupaj, se zdi ni točno znano. Baj je mrtvih 193, ranjenih pa okrog 200.

Uradno poročilo

Uradno poročilo o železniški katastrofi na progi Pariz—Strasbourg, objavljeno v ponedeljek popoldne, navaja naslednje podrobnosti. Železniški brzovlak št. 35, namenjen iz Pariza v Strasbourg, ki sta mu bila priključena tudi praška vagona I. in II. razreda in kjer so bili med potniki tudi nekateri člani češkoslovaške trgovske delegacije, vračajoči se v Prago na božične praznike, je odpeljal s pariškega vzhodnega kolodvora zaradi velikega navala potnikov z enournu zamudo. Brez vsake neizogibne je pasiral postajo Lagny dobrih 28 km od Pariza in prispel z znatno zamudo v Strasbourg.

Štiri minute po praškem brzovlaku odhaja z vzhodnega kolodvora v Parizu po voznom redu expresni vlak št. 55 v Nancy. V soboto je bil ta vlak natrpan s potniki, ker je vozil na božične počitnice mnogo študentov in pa nameščencev, ki morajo biti do zadnjega trenutka v Parizu. Ekspresni vlak je odpeljal z 1 uro in 25 minut zamude. Po pripovedovanju nekaterih potnikov že na pariškem kolodvoru lokomotiva ni bila v redu, pa so jo v zadnjem hipu popravili. Ko se je ekspresni vlak bližal mestecu Lagny, se je lokomotiva zopet pokvarila in vlak se je moral na progi ustaviti.

Kako se je zgodila nesreča

Brzovlak št. 35 Pariz—Strasbourg z direktnimi vagoni III. razreda do Prage, ki odhaja po voznom redu z vzhodnega kolodvora ob 18.16, je odpeljal šele ob 19.30. Kmalu po odhodu s kolodvora je strojevodja vlak na svo moč pognal, tako da je vozil večkrat

s hitrostjo nad 100 km na uro in s to hitrostjo je zavozil v ekspresni vlak Pariz—Nancy,

stoječ na progi pred postajo Lagny. Bila je gosta megla in vlakovodja, strojevodja in kurjač pravijo, da niso opazili rdečih luči na zadnjem vagonu ekspresnega vlaka, niti slišali eksplozij signalnih bombic, položenih na tračnice za ekspresnim vlakom. Tako je nastala strahovita katastrofa. Šest ali sedem vagonov ekspresnega vlaka je doslovno zdrobilo. Ti vagoni so bili leseni. Brzovlak Pariz—Strasbourg, ki je bil v njem nekaj kovinskih vagonov, je bil razmeroma malo poškodovan in potniki v njem so bili večinoma le ranjeni. Do ponedeljka popoldne so potegnili iz razvalin 193 mrtvih.

50 jih sploh niso mogli spoznati.

Okrog 300 potnikov je bilo ranjenih, med njimi 10 zelo težko. Med mrtvimi je župan mesta Verduna poslanec Schleiter, dalje radikalni poslanec za departament Haute Marne Rollin in bivši državni podtajnik za osvojenina ozemlja Paul Morel.

Po katastrofi je nastala na progi nepopisna zmešnjava. Takoj so se pričela reševalna dela, zaposleni so bili večinoma dobrovoljci, ki so ostali živi, in pa samaritanci iz okoliških krajev. Mrtve so prepeljali v Pariz, ranjence pa deloma v pariške bolnice, deloma v bolnico mesta Lagny.

Ves Pariz je pretreslo

Prve vesti o katastrofi so prispеле v Pariz kmalu potem, ko je parlament zaključil svoje predbožično delo in ko so se poslanci vračali domov. Vest o strahoviti katastrofi je pretresla ves Pariz. Ministrski predsednik Chautemps se je takoj odpravil z nekaterimi člani vlade na kraj katastrofe. Tam je bil že minister javnih del, ki je osebno vodil reševalna dela. V zgodnjih jutranjih urah je prispel na kraj katastrofe pariški kardinal Verdier, da bi blažil ranjence. V ponedeljek popoldne je prispel na vzhodni kolodvor prezident republike, da se pokloni žrtvam železniške

katastrofe, ki so jih večeraj skupno pokopali.

Na pariškem vzhodnem kolodvoru so se odigravali strahoviti prizori. Prihajali so sorodniki potnikov, ki so se vozili v obeh brzovlakih. V kolodvorski kleti je ležalo okrog

50 strahovito razmesarjenih trupel

in v klet so prihajali prestrašeni sorodniki pogledat, ali ni med žrtvami njihovih svojcev. Končno število mrtvih bo znašalo po mnenju viš državnega tožilca, ki bo vodil preiskavo, nad 200. Med mrtvimi je tudi mnogo študentov, ki so se peljali na počitnice. Žrtve so sami Francozi, največ iz krajev med Bar le Ducom in Nancyem.

Preiskava

Strojevodja in kurjač vlaka Pariz—Strasbourg sta bila aretirana. Oblasti preiskujejo, kako se je moglo zgoditi, da sta prezrla rdeče luči na zadnjem vagonu stoječega ekspresnega vlaka in preslišali detonacije svarilnih petard na progi. Oba trditelja, da detonacije nista slišala, dočim pravijo nekateri potniki, da so jih razločno slišali. Soglasno se potrjuje, da je ležala nad krajem, kjer se je pripetila katastrofa, gosta megla in da je vozil brzovlak

s hitrostjo 105 km na uro.

Po katastrofi je nastala med potniki brzovlaka Pariz—Strasbourg silna panika. Mnogo potnikov, ki so bili pripravljeni pomagati pri reševalnih delih, je omedlelo. Mnogi potniki, ki so po srečnem naključju ostali živi, so odpotovali v Pariz, kjer so pripovedovali o strahoviti katastrofi.

Kdo je kriv?

V ponedeljek ni bilo na kraju katastrofe nobene žrtve več. Tako so končno upali, da grozna bilanca ne bo več poskočila. Treba je ugotoviti samo še identiteto 50 mrtvih in nekaterih težko ranjenih. Posebno med ženskimi in otroškimi trupli je mnogo neznanih. Brzovlak, obstoječ iz samih jeklenih vagonov, ni skočil s tira, razen lokomotive in tenderja. Potnikom se ni zgodilo nič hudega, le mnogo strahu so prestali.

Zadnja beseda o strahoviti katastrofi še ni izrečena. Vzhodna proga je bila doslej favorizirana med francoskimi železnicami. Morda se dajo s tem pojasniti nekateri nedostaki in organizaciji in hitrosti reševalnih del. Menda je bila uprava vzhodne proge vajena zanašati se na božjo previdnost. Ni še ugotovljeno, kdo je katastrofo zakrivil. Strojvodja in kurjača so sicer aretirani, toda krivde jima še niso dokazali. Mnogo se govori v zvezi s tem o avtomatičnih svetlobnih signalih, svarilnih petardah itd. Izdelovanje jeklenih vagonov bo zdaj gotovo močno napredovalo, kajti razbiti vagoni so bili vsi leseni, dočim jekleni vagoni brzovlaka skoraj sploh niso bili poškodovani.

Tisk dolži železniško upravo

Skladišni prostori vzhodnega pariškega kolodvora, izpremenjeni v mrtvašnico in kapelico, so bili v nedeljo in ponedeljek pozorišče pretresljivih prizorov. Svoji pogrešanih potnikov so prihajali iskati svoje drage. V ponedeljek je bilo še vedno 45 trupel, ki v njih niso mogli spoznati žrtev in jih menda sploh ne bodo spoznali, ker so strahovito razmesarjena. Skupni pogreb žrtev je bil danes popoldne. Strasbourgski brzovlak ima razbito lokomotivo, poštini vagon in dva potniška vagona. Drugi vagoni so ostali na progi in potniki so bili ranjeni le v toliko, kolikor je vagono silno streslo. Mnogo hujska je bila katastrofa za stoječi ekspresni vlak. Zadnja dva vagona sta bila doslovno zdrobljena in potniki v njih tudi. Nadaljnih 12 vagonov, ki so bili vsi leseni in ki jih navadno ne razbija za prevažanje potnikov, se je razbilo. Od njih so ostali samo kosi lesa in železa. Železniški uslužbenci in prostovoljci so v nedeljo in ponedeljek ves dan odstranjevali kose razbitih vagonov.

Pogled na nekatera trupla je bil grozen.

Med mrtvimi je zelo mnogo študentov, otrok in žensk, ki so bili namenjeni na božične počitnice k svojcem na deželo.

Ves francoski tisk se strinja v zahtevi, naj železniška uprava takoj poskrbi: naj se odstranijo vsi nedostaki v železniškem prometu. Mnogi strokovnjaki predlagajo,

naj bi dirigirala vlake radjo naprava, kakor v italstvu. Nekateri listi dolže železniško upravo, da je ona zakrivila katastrofo. Strojvodja strasbourgkega brzovlaka je na vprašanje, zakaj je vozil s hitrostjo 105 km na uro, odgovoril, da je imel vlak poldrugo uro zamude in da dobi strojevodja posebno nagrado, če požene vlak tako, da zamudo izravna.

Največja katastrofa zadnjih let

Katastrofa pri mestecu Lagny sploh nima primere v kroniki železniških nesreč zadnjih let. Tudi take železniške katastrofe, ki so vzbudile pozornost vsega sveta in ki so se zdaj v živem spominu, so zahtevale mnogo manj žrtev. Tako je zahteval znani Matuškini atentat v noči od 12. na 13. septembra 1931 pri Bia Torbagy na progi Budimpešta—Dunaj samo 25 človeških žrtev, čeprav je strmoglavil brzovlak iz železniškega mostu v prepad. Tudi največja češkoslovaška katastrofa pri Zajechi 4. septembra 1928 je zahtevala samo 27 mrtvih in 90 ranjenih. Po številu žrtev se približuje tej katastrofi samo nesreča, ki se je pripetila lani 17. oktobra blizu Moskve. Tam je skočil s tira ekspresni vlak, toda ruski listi podrobnosti niso priobčili. Mrtvih je bilo okrog 100, ranjenih pa 300. Katastrofa v Švici, kjer sta trčila 23. aprila 1924 na postaji Bellinzona skupaj dva gothardska brzovlaka, je zahtevala 30 mrtvih in 30 težko ranjenih.

V Franciji, kjer vozijo vlaki razmeroma hitro, so železniške nesreče pogostejše, nego drugod, toda dosedanja so bile v primeri s to malenkostne. 22. novembra 1930 je padel velik del brzovlaka v Loiro, toda potniki so se razen strojevodje rešili. 19. marca 1931 je skočil s tira osebni vlak St. Just; mrtvih je bilo 13, ranjenih pa 30. Zadnja železniška nesreča v Franciji se je pripetila letos 4. junija, ko je skočil blizu Nantesa s tira izletniški vlak. Mrtvih je bilo 14, ranjenih pa nad 100.

Pogreb žrtev

Skupni pogreb žrtev, ki so bile položene na mrtvašnici oder na vzhodnem kolodvoru v Parizu, je bil danes popoldne. Udeležili so se ga predsednik republike, vsi člani vlade ter ogromne množica občinstva. Zalne govore so imeli ministrski predsednik Chautemps, minister za javna dela Paganon in predsednik Družbe vzhodnih železnic. Med pogrebom so se odigrali pretresljivi prizori. Obupane matere, ki so izgubile pri nesreči svoje otroke in osirotela deca, ki je izgubila starše, so se gnetli okrog nepregledne vrste krst ter obupno plakali. Pogled na žalni sprevod je bil tako tužen, da ni ostalo suho niti eno oko. Okrog 20 krst so po svečanem obredu, ki ga je opravil osebno pariški nadškof kardinal Verdier, prenesli v vagono, da jih prepeljejo v domače kraje, ostale krste pa so v dolgem sprevodu prepeljali na pokopališče, kjer so jih položili v skupni grob. Na grobu bo postavila Družba vzhodnih železnic spomenik. Po ulicah, koder je krenil sprevod, je tvorila nepregledna množica špalir.

Po vsestranskem prizadevanju je oblastem uspelo, da so na podlagi raznih znakov, po obiski, najdeni prtljaji in drugih predmetih ugotovili identiteto vseh žrtev razen treh žensk in dvoje otrok.

Strojevodja in kurjač nedolžna

Preiskava o nesreči, ki se je vršila z vsoto strojevodje in natančnostjo, je ugotovila, da sta strojevodja in kurjač strasbourgkega ekspresa na nesreči nedolžna. S posebno kompozicijo so izvršili večeraj poizkusno vožnjo na daljšem predelu proge. Navzoči strokovnjaki so mogli pri tem ugotoviti, da funkcionalno signalne naprave zaradi mraza in jvi, ki se nabira na njih, zelo slabo. Prav tako je pregled raznih registriranih aparatov, ki so jih sneli z lokomotive strasbourgkega brzovlaka, ugotovili, da signalni niso funkcionalni in so kazali ves čas prestop pot. Na osnovi teh ugotovitev je preiskovalni sodnik že sinoči izdal nalog, da se aretirani strojevodja in kurjač izpustita iz zapor.

Kljub izkazani nedolžnosti pa sta oba skrajno pobita. Strojvodja je po izpustu iz zapor izjavil, da je vse njegovo življenje uničeno. Četudi se zaveda, da je na vsem tem nedolžen, mu bo ostal strahovit prizor vedno pred očmi in zelo dvomi, ali bo moral še kdaj stopiti na lokomotivo.

Že 217 smrtnih žrtev

Pariz 27. decembra. R. Po poslednjih ugotovitvah je zahtevalo železniška nesreča pri Lagnyju doslej že 217 smrtnih žrtev a v bolnicah se še vedno bori s smrtjo okrog 20 ranjenecv.

Francosko-italijanski sporazum glede Srednje Evrope?

Paul Boncour napoveduje skorajšnja pogajanja s prizadetimi državami

Budimpešta, 27. dec. s. »Pesti Naplo« objavila izjavo francoskega zunanjega ministra Paula Boncourja o raznih zunanje-političnih vprašanjih. Glede pakta štirih je izjavil francoski državnik, da so obstojala soavečanja med Italijo in Francijo ne-sporazumljena, ki jih je hotel odstraniti. Uspeh pogajanj je bil nato podpis pogodbe štirih. Vidna posledica te pogodbe je zблиžanje Francije in Italije, toda tudi z vidikov rešitve najvažnejših evropskih problemov se zdi zaključitev te pogodbe ugodna. Francija ni nazirajna, da bi mogla sedanja oblika pogodbe štirih privedi do takozvane hegemonije veselih, temveč, da bo ta pogodba, če se bodo upoštevala vodila načela Društva narodov, ohranila pravno enakost tudi malih držav. Tudi v razmerju Italije nasproti Mali antanti se je že občutil ugoden vpliv te pogodbe. Treba se je samo spomniti na večno napetost med Italijo in Jugoslavijo. Glede položaja v Podunavju je Paul Boncour podarjal nujnost rešitve tega vprašanja, ki si jo more predstavljati seveda samo ob neodvisnosti Avstrije. Tudi v tem se itali-

janski nazori strinjajo s francoskimi. Ni treba poudarjati, da bi Italija in Francija skupno branili avstrijsko neodvisnost, če bi se je hotel kdo dotakniti. Seveda pa ni treba samo braniti neodvisnosti Avstrije, temveč ji je treba zagotoviti tudi življenjske možnosti, ki pa si jih Paul Boncour predstavlja samo na ta način, da se ustvari enotna podunavska organizacija. V tem pogledu se je delo že pričelo, čim je bila ustvarjena skupna francosko-italijanska podlaga. Paul Boncour je nato namignil na stike francoske vlade z vladami prizadetih držav in nadaljeval, da med italijanskim in francoskim naziranjem skoraj ni več bistvenih nasprotstev. Celo češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš je pri zadnjem obisku v Parizu izjavil, da ima italijansko-francoski načrt mnogo konstruktivnih elementov, ki si jih bo prisvojila Mala antanta. Ne verjamem, je zaključil Paul Boncour, da pretiravam, če trdim, da ni več daleč čas, ko se bodo lahko pričela konkretna pogajanja med prizadetimi državami.

Pariško priznanje

Odmev zagrebških razgovorov grškega zunanjega ministra v Parizu

Pariz, 27. decembra. AA. V pristojnih francoskih krogih izjavljajo, da je grški zunanji minister Maximos na svojem večerajšnjem razgovoru s Poulom-Boncourjem seznanil svojega francoskega tovariša sudi z razgovori, ki jih je imel v Zagrebu z Nj Vel. Aleksandrom in člani jugoslovske vlade. Jugoslavija, pravijo v teh krogih, je tako iskreno navezana na Francijo, da je bil g. Paul-Boncour zelo zadovoljen s tolačenji g. Maxima o omenjenih zagrebških razgovorih. V francoskih uradnih krogih izražajo zadoščenje nad stremiljem balkanskih držav, da se medsebojno sporazumejo. Razgovori grškega zunanjega

ministra z voditelji Jugoslavije, do katerih je prišlo po obisku bolgarskega kralja in predsednika bolgarske vlade v Beogradu, predstavljajo brez dvoma eno izmed etap te politike sprave in zблиžanja, politike, za katero so dale inelativno države vzhodne Evrope, ki so s tem potrdile svojo popolno nacionalno suverenost.

Kar se tiče sestanka g. Maxima s pariškim turškim poslanikom, se domnava, da je bilo na tem sestanku govora o potrebi zboljšanja odnošajev med Grčijo in Turčijo po eni strani in Bolgarijo z druge strani.

Premirje med Berlinom in Dunajem?

Po francoski sodbi je v kratkem pričakovati popolne sprave

Pariz, 27. decembra. AA. V nasprotju z informacijami z Dunaja, po katerih ne bi Svuh na Dunaju sploh nič govoril o »prisanju pomiritev med Avstrijo in Nemčijo, opozarja »Intransigant« na dejstvo, da so v Avstriji prenehale pokati bombe in da so nemške radijske postaje obmolknile. List misli, da sta se Dunaj in Berlin že nekako pomirila in da bo imel Svuh na Dunaju samo sporočiti nemške pozoci za končno spravo. List pravi, da Francija ne more ničesar imeti proti spravi med Nemčijo in Avstrijo, paziti je pa treba, da ne postane to

prijateljstvo praznoroče, kar bi se sicer utegnilo izpremeniti v »Anschluss«.

»Journal des Debats« takisto opozarja na vlogo, ki jo Italija igra med Nemčijo in Avstrijo in pravi, da spravlja Svuh, ko dela za zблиžanje med Dunajem in Berlinom, vodo na Hitlerjev mlin. List pa je sicer mnenja, da je med fašizmom in nacionalnim socializmom trajen in iskren sporazum nemogoč, ker sta to dva imperializma, od katerih sanja eden o starem rimskem imperiju, drugi pa o svetovnem rimsko-nemškem cesarstvu.

Visoko grško odlikovanje zunanjega min. Jevtića

Beograd, 27. decembra. r. Predsednik grške republike je odlikoval zunanjega ministra g. Bogoljuba Jevtića z visokim redom sv. Rešenika I. stopnje, pomočnika zunanjega ministra g. Momčila Jurisija in Božidar Purrića pa sta odlikovana s Fenikeovim redom I. stopnje. Visoka odlikovanja je izročil večeraj grški poslanik na našem dvoru g. Melas.

Konferenca medparlamentarne trgovinske unije

Beograd, 27. dec. p. Narodna poslanca gg. dr. Velizar Janković in dr. Slavko Sečeroz sta večeraj odgovorila v Pariz kot delegata jugoslovskega parlamenta na sejo vrhovnega sveta interparlamentarne unije, ki se bo pričela 28. t. m. v Parizu. Na tej seji bo določen dnevni red trgovinske interparlamentarne unije, ki bo imela svojo konferenco meseca junija ali septembra v Beogradu. Na dnevnem redu te konference bodo aktualna trgovinska in splošno gospodarska vprašanja. Ker se bo konferenca vršila v naši državi, je bilo preudšno jugoslovske delegaciji, da določi dnevni red. To je izvršil poseben odbor naših parlamentarcev, v katerem so bili gg. Ivan Mohorić, Slavko Sečeroz in dr. Velizar Janković. Ta dnevni red bo sedaj predložen vrhovnemu svetu interparlamentarne unije v odobritev.

Iz državne službe

Beograd, 27. dec. p. Z odlokom finančnega ministra je vpkoljen pomožni arhivar finančne direkcije v Ljubljani Evgen Šušteršič.

Van der Lubbe bo pomiloščen?

Amsterdam, 27. dec. g. Kakor poroča »Telegraaf«, bo v Amsterdamu bivajoči svak na smrt obsojenega Van der Lubbeja po svojem odvetniku poslal predsedniku Hindenburgu prošnjo za pomilostitev Van der Lubbeja. Vlada bo to prošnjo podpirala, ker gre za nizozemskega državljanca. V vodilnih nizozemskih krogih računajo, da bo predsednik Hindenburg prošnjo ugodil in izpremenil smrtno kazen v dosmrtno ječo. Prošnjo za pomilostitev bo predsedniku Hindenburgu izročil nizozemski poslanik v Berlinu.

20 let prespali

Pariz, 27. decembra. AA. Po nekem poročilu, ki ga je dobil »NewYork Herald« iz Moskve, je nko plene samojedov, ki očitno še nisočar ne vs o izpremenbi ruskega režima, poslalo božične čestitke blagopolnemu carju Nikolaju II.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 2308.18 — 3314.54, Berlin 1365.97 — 1376.77, Bruselj 796.91 — 800.85, Curih 1108.35 — 1113.85, London 186.75 — 183.35, Newyork 3597.16 — 3625.42, Pariz 224.65 — 225.77, Praga 170.84 — 171.0, Trst 300.46 — 302.86 (premjija 28.5 odst.) Avstrijski šilling in privatnem kilingu 9.12.

INOZEMSKÉ BORZE.

Curih, 27. decembra. Pariz 20.27, London 16.88, Newyork 327.—, Bruselj 71.90, Milan 27.15, Madrid 42.40, Amsterdam 207.80, Berlin 123.4250, Dunaj 63.15, Pra ga 15.37, Varšava 63.—, Bukurešta 3.05.

Dve siroti

Roma

Toda predno je mogel kdo opaziti, kaj se godi, je straža povedala, da se je prikazala blizu prve druge luči. In tako je bilo vsem takoj jasno, da sta se pojavili v bližini dve ladji.

Na krovu je takoj završalo, kakor da se vsi že vnaprej pripravljajo na boj.

Vojaki, ki jih je bil pustil Lafayette na ladji, so se nehote in brez povelja zbrali okrog viteza, svojega poveljnika.

Roger se ni več ganil od poveljnika in krmarja. Vsi trije so stopili skupaj misleč, da bo dobro posvetovati se.

Roger je smatral obe luči za signale z angleških ladij, ki ju je bil vihar ločil od eskadre.

Pričakoval je pa, da se bo kapitan požuril v pristanišče, kjer so morale biti že zasidrane druge francoske ladje.

Roger je sicer vedel, da bi se kapitan zelo rad spoprijel z Angleži, vendar mu pa ni šlo v glavo, da bi mogel ta neustrašeni mornar spraviti v nevarnost prevoz Lafayettevih vojakov v Ameriko.

In tako je bil Roger zelo presenečen, pa tudi zelo razočaran, videč, da se obrača »Foudroyant« nazaj na širo morje.

— Kam pa plujemo? — je vprašal krmarja.

— Namestu krmarja je pa odgovoril kapitan in sicer čisto mirno: — Z veseljem opažam, gospod vitez, da bi v naši šoli kaj kmalu dopolnili svoje mornarsko znanje... Bogme, kmalu bi vam lahko prepustil poveljstvo.

— Jaz pa krmilo! — je pripomnil stari Mathieu.

Roger še ni hotel verjeti tega, kar je videl. Vprašal je: — Torej moramo iskati vetra? ... Če se prav spominjam, ste pravili, da bo treba križariti.

— Niste uganili, gospod vitez, — je odgovoril krmar smeje. — Saj se ne obračamo zato, da bi zavozili v pristanišče.

— Torej obračate ladjo? — Da, proti luči, ki jo vidite tam doli, vitez, — je posegel v pogovor kapitan.

— In jaz, — je zamrmral krmar, — obračam ladjo tako, da priplujemo naravnost med oni-le dve svetli točki... In temu pravimo križariti... je pripomnil smeje.

— A general je zapustil ladjo... — je pripomnil Roger.

Kapitan ga je vprašujoče pogledal, potem je pa odgovoril počasi: — Prepričan sem, vitez, da ste hoteli nekaj reči samo zato, da bi vas ne pekla vest.

— Jaz pa stavim glavo, — je pripomnil Mathieu, — da vas enako miha spustiti se z Angleži v boj kakor kapitan in mene.

Vitez je bil tisti hip na videz res trdno odločen in pripravljen na vse. Krmar je zaploskal z rokami, rekoč: — Ni treba odgovarjati z besedami, gospod vitez...

— In tako, — se je obrnil zopet h kapitanu, — lahko mirno nadaljujem pot; gospod vitez se gotovo strinja z nama, kar se tiče njega.

Roger je hotel ugovarjati, toda kapitan in krmar sta hitro odšla, da bi uredila vse potrebno.

In moral se je sprizniti s tem, kar sta bila zasnovala bojaželna pomorščaka.

Poleg tega je zapihal svež veter, kakor je trdil stari Mathieu, in baš — je bilo potrebno »Foudroyant«, da bi... ne mogel pripluti v pristanišče.

— Saj sami dobro vidite, — je dejal vrnivši se zopet k vitezu, — da nas veter sam žene proti angleškima »ad-jama in da nam skoraj šepče, kaj naj storimo.

— Evo, kaj moramo storiti! — je odgovoril kapitan in pokazal z roko na topove, ki so jih mornarji že pripravljali, da bi se lahko takoj pričel boj, ne da bi morala ladja zmanjšati svojo hitrost.

— Dobro!... dobro!... je mrmral krmar, — ravnajmo s svojo skromno baterijo lepo tiho, kot da se nič ne godi.

In razkoračil se je proti Angležem ter zaklical na ves glas: — Pridite vendar in začnite streljati, da bomo vsaj videli, če ste dovolj spretni, da zadenete našo staro ladjo.

In kakor da so Angleži zaslišali njegovo izzivanje, je zadonel v daljavi topovski strel, za njim pa takoj drugi.

— Ah, dobro! Kdo bi mislil, da so te opice tako olikane, da bodo takoj odgovorile, — je vzdiknil krmar! Ne mislim namreč, da bi nam hoteli pesliti sem dvanajst funtov težko čespljo... To bi se reklo, da hočejo krmiti s smodnikom in krogli samo ribe... je pripomnil smeje.

»Foudroyant« je hotel izkoristiti noč, da bi se previdno približal angleškima ladjama.

To je bila predstraža angleške eskadre, ki je bil vihar ločil od nje francosko ladjo v temni noči.

»Foudroyant« je plul brez luči in kapitan je upal, da doseže sovražni ladji prej, predno opazijo njegovo ladjo in predno se bodo mogli Angleži umakniti nepričakovanemu napadu.

In baš s tem je računl krmar, ko je obrnil na kapitanovo povelje ladjo naravnost proti angleškima ladjama.

— Torej plujete dobre volje naravnost med dva ognja? — je vprašal Roger krmarja.

— Res je, gospod vitez, prav pravite... Le da mislim jaz malo drugače... A kadar misli stari Mathieu, misli gotovo prav in dobro.

Seveda njegova misel ni bila nedolžna, toda stari mornar je znal najti oporo v enakem mnenju poveljnika ladje. In prav je dejal Roger, da hočeta oba med dva ognja.

In tako so pluli naprej židane volje. Bila je krasna noč. Ladja je lahko rezala valove in kapitan je bil prepričan, da je Angleži ne bodo opazili, dokler ne zadoni z nje prvi topovski strel.

Kapitan je namignil na bližajoči se spopad, rekoč: — Veš, stari Mathieu, da smo mi francoski mornarji na glasu kot pravi kavalirji...

— No in? — Torej, ker so ti gospodje prizgali luči...

— Ne moremo zaostajati za njimi, je-li kapitan?... Uljudnost zahteva uljudnost...

— In da odgovorimo na njihovo uljudnost, prizgemo tudi mi luči, — je dejal kapitan. In že je zapovedal streljati. V naslednjem hipu je zadonel prvi topovski strel.

Darujte za nesrečne poplavlence

Francesco Macia umrl

V ponedeljek je umrl v Barceloni prvi prezident federativne Katalonije polkovnik Macia

V ponedeljek dopoldne je umrl v Barceloni znani vodja Kataloncev Francesco Macia. Bil je operiran na slepiču, pa so nastale komplikacije, ki jim je podlegel. S pokojnim je izumrla katalonska veja španske republike, njena najizrazitejša osebnost, mož, ki je privedel svoje plemo k cilju, za katerega se je boril dolga desetletja.

Rojen leta 1859 se je posvetil Macia po študijah vojaški karieri in v kraljevski armadi je dosegel čin polkovnika. Kmalu je posegel v politično življenje in sicer najprej kot pristaš vodje zmernih regionalistov Cambe. Njemu je stal zvesto ob strani tudi med vojno, ko se je Camba boril za tako zvani katalonski statut. Leta

1919 je bil ta statut dosežen in to je pomenilo zmago tudi za Macio. Statut je pa ostal samo na papirju in to je pognalo Macio z mnogimi drugimi pristaši Cambe na radikalnejšo pot. Macia je ustanovil radikalno Accion catalana in od začetka je bil na čelu te politične organizacije. Diktatura Primo de Riverre je zatirala ta pokret od samega začetka z najbrutalnejšimi sredstvi in leta 1924 je moral vodja katalonske akcije zapustiti domovino. Zatekel se je v Francijo, toda ostal je v stalni zvezi z Barcelono. Čez dve leti je pa dvignil katalonsko revoluto.

Bil je aretiran in zaprt, leta 1922 so ga pa izpustili in živel je v izgnanstvu v Bruslju, kjer je čakal, da napolijo za njegovo akcijo boljši časi. In res so napolčili po padcu španske diktature. V septembru 1930 se je vrnil, toda čakalo ga je še eno razočaranje. Policija ga je takoj aretirala in skrivaj odpeljala čez mejo. Šele dva meseca pred padcem monarhije, v februarju 1931, je bil pomiloščen in smel se je vrniti v Barcelono. Padec monarhije ga je našel v polnem političnem delovanju in 14. aprila 1931 je ob splošnem navdušenju barcelonskega ljudstva proglasil katalonsko republiko. Dokaz njegovih državniških sposobnosti je bilo, da je takoj poiskal in našel spravo z mlado špansko republiko in v sporazumu s takratnim predsednikom revolucionarne španske vlade Zamoro je preosnoval samostojno katalonsko republiko v federativno državo v okviru demokratične Španije. Volitve so dale njegovi politiki popoln absolutorij in Macia je postal 20. novembra 1932 prvi prezident federativne Katalonije.

Uspeh francoskega letalstva

Francozi so srečno zaključili svoj veliki polet. Letalski minister P. Cott je sklenil, da bo slavnostni sprejem 30 aeroplanov in 60 letalcev je srečno absolviralo dvomesečni polet nad oceanom peska in nad tropičnimi pragozdovi, kjer bi se eskadra zasimno sploh ne bila mogla spustiti na tla. 35 krat se je francoska eskadra spustila na tla, od tega 30 v tropičnih krajih, kar pomeni 30 drznih akrobacij, če pomislimo, kako zelo je bilo obteženo vsako letalo in kako težko se je dvignilo v pesku. Težko je tudi motorju delovati pod žgočim afriškim solncem, kjer doseže temperatura često 55 stopinj. In motorji so delovali okrog 170 ur.

Vse težave so premagane in francosko letalstvo je dokazalo, da je na zavidanja vredni višini. Vsak letalec je imel s seboj 3 pare čevljev, 2 beli obleki, dve obleki barve khaki in štiri čepice, eno navadno, drugo kolonijalno, tretjo za navadni polet, četrto pa za polet v tropičnih krajih. Letalsko osobje se je proglasilo prostovoljno. Priprave so šle točno po določenem redu. Dopoldne je vežbala ena polovica eskadre, druga je pa delala v hangarjih; vsako popoldne so bile vežbe po radiu, potem pa dva dni tečaj o motorjih, dva dni pa tečaj o letanju. Motorji so bili vsi novi. Letala so bila prilagojena tudi za prislino pristajanje v pesku. Vodja eskadre, znani letalec

iz svetovne vojne, general Vuillemin, je izbral za totem eskadre svoj stari vojaški totem, papirnatega petelinčka. Vsak letalec je imel ta znak na trupu svojega letala in na svoji obleki. Mnogo časa, priprav in pričakovanja je zahteval polet nad Afriko, toda letanje je šla potrpežljivosti.

Usodna pomota

V vasi Šalanki v Podkarpatski Rusiji se je pripetila 16. t. m. zvečer strašna nesreča, ki je zahtevala dve človeški žrtvi. Nesreča se je pripetila iz strahu pred vlomilci, ki se jih klati zadnje čase tudi po Podkarpatski Rusiji mnogo. V soboto zvečer sta prišla v stanovanje državnega notarja Jana Popoviča v Šalankah 23 letni sin cerkvenega učitelja Emil Radik in 21 letni železničarjev sin Štefan Gogan. Fanta sta hodila zvečer po vasi kot parklja, kakor je navada pred božičem v Podkarpatski Rusiji. Nosila sta narobe oblečena ovčja kožuha, po obrazu sta bila pa namazana s sajami.

Ko sta se pojavila pod oknom notarjeve kuhinje, so bile v kuhinji služkinja, notarjeva mati in njena vnukinja. Služkinja se je kosmatih in črnih prikazila ustrašila in planila je v sobo k notarju, češ da so v hiši vlomilci. Notar je pograbil revolver, skočil pred hišo in začel streljati po dozdevnih vlomilcih. Radika je zadelo več krogel tako, da je obležal na mestu mrtev, težko ranjenega Gogana so pa prepegljali v bolnico, kjer je kmalu izdihnil.

Zanimivi podatki

Vsako uro se rodi na svetu 5440 ljudi, loči se jih pa od sveta 4630. Vsako uro se poroči na svetu 1200 parov, 85 se jih pa loči. Povprečno 15 ljudi pade vsako uro pod morilnim orojem. Vsake štiri minute imamo torej na svetu en umor. Vsako uro je storjenih na svetu 189.500 zločinov in od teh je kaznovanih 177.000. Vsako uro izdelajo sladkorne tovarne 996.000 meter-skih stotov sladkorja, ljudje ga pa porabijo samo 980.000 stotov. Vsako uro popije človeštvo 50 milijonov skodelic kave, poje 25 milijonov kg krompirja, 4 milijone kg mesa, 35 milijonov kg kruha in 2.500.000 jajc.

Pošta dostavi vsako uro 114.000 brzojav ter 1.141.106.000 pisem, dopisnic, paketov in drugih pošilj. Tišarski stroji natisajo vsako uro 50 milijonov izvodov novin. Znanstveni zavodi zabeležijo vsako uro povprečno 4 nevihte in 1 potres.

Iz Ptuj

Zadnja občinska seja v letonjem letu se je vršila v četrtek. Župan je na seji poročal o uspešnih intervencijah pri banški upravi v Ljubljani v zadevi podpore za prebrano in zaposlenost brezposelnih. Obljubljeno mu je bilo 20.000 Din podpore, od katerih je mestna občina prejela že 15.000 Din. Izvedla se bo tudi regulacija Grajana, kateri narčni bodo do spomladja gotovi. Občinski svet je tudi obširno razpravljal o proračunu za leto 1934. Proračun predvideva primanjkljaja 1.573.086 Din, ki pa se bo kril z raznimi dokladami, davčninami, trošarinami in taksemi. Primanjkljaj je za Din 83.292 večji od lanskega. Donos davščin in taksi je predviden na Din 1.251.450 od katerega zneska se odbijejo stroški za pobiranje isteh v znesku po Din 69.700, tako da je čisti dohodek Din 1.181.750 in se bo končni primanjkljaj v znesku Din 391.336 kril s 45% doklado na državne neposredne davke. Občinski svet je nadalje razpravljal o likvidaciji bivegaj in tatalje »Mladice« tar sklenil, da se ves inventar očisti in proda. Pusti se le ena spalnica z inventarjem, ki se bo uporabljala za prenočišča ob večjih prireditvah v mestu. Za zastopnika mestne občine pri gasilnem društvu je bil izvoljen g. ing. Jože Urbančič. Za omiljenje bed brezposelnih se sklene, da se isti zaposlijo pri kuhinju, kidanju sneza in kopačju gromača v Dravini strugi. Brezposelni dobe v gostini Brececi brezplačen obed ali večerjo. Za one pa, ki potujejo, okoli Ptuj, je preskrbljeno tudi za brezplačno prenočišče.

Velika tatvina kokoši. Orožniki pri Sv. Janžu na Dravskem polju so izsledili dve prijateljici kokoši in sicer Lizo Katarino in Vebro Marijo, obe stanujoči v Loki. Za mesec oktobra so izginile upravljelju Kegl Viktorju na Vurburgu iz kokošnjaka štiri kokoši, meseca decembra pa zopet štiri. Posestnik Babič Jožefu v Loki pa je izginilo od oktobra do decembra 50 kokoši, 11 kokoši pa Obrecht Rudolfu. Liza Katarina je tatvino kokoši priznala, Vebra pa priznava, da jih je jedla, vendar da ni vedela, če so ukradene. Obe so bosta morali zagovarjati pred sodiščem.

Božični prazniki v Ptaju so minili brez posebnih senzacij. Praznovali smo jih mirno in v znamenju krize. Tudi na doželi ni bilo letos nikakih prestopov, dočim jih druga leta ni manjkalo. Na sveti večer sta bili obe cerkvi polni vernikov, ki so prihajali od blizu in daleč k polnočnici. Za praznike smo imeli lepo in toplo vreme, tako da so lahko prišli prav vsi na svoj račun, zlasti pa smučarji, ki jih je bilo vse polno v bližnji okolici.

Z Jesenic

Savezna streleka družina na Jesenicah bo imela v četrtek 4. januarja 1934 ob 20. uri v kolodvorski restavraciji svoj II. redni letni občni zbor, čigar spored obsega poročila funkcionarjev, volitve novega odbora in slučajnosti. Udeležba za člane je strogo obvezna, vsi prijatelji so pa vabljeni.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakom! - Na vprašanje brez znakov se odgovarjamo. Najmanjši oglas 10a 5-

SLUŽBE

NATAKARICO sprejemam za vinotoč, oziroma jsi oddam istega na račun. — Potrebno Din 5000.— Naslov v podružnici »Slovenskega Narodca« v Celju. 4987

KUPIM

SUHE GOBE lepe, bele, zadnje rasti, vsako množino kupuje OSKAR DALARIC, Ptuj. — Telefon 38. 4986

PRODAJA

IZGOTOVLJENE PERNICE 180x115 iz finega puh. perja Din 230.— do 280.—; la puh Din 450.— in 610.—.

FIZOL

kupi — veletrgovina Suppanz, Pristava. 4984

MODNA KONFEKCIJA

Najboljši nakup A. PRESKER, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 14. 11/T

NEPREMIČNINE

PRITILČNO HIŠO 5 minut od kolodvora, prodam za 60.000 Din. — Zebec, Poljčane. 5003

MODERNE SPALNICE

po ugodnih cenah. — Andlovic, škofljica. 5001

POSESTVO

oddaljeno pol ure od trga — naprodaj. — Naslov: Zimič, Velenje. 5002

MALI LOKALOEK

suh, blizu centra, išcem za takoj ali pozneje. — Ponudbe s ceno na upravo »Slov. Narodca« pod značko »DeBe 4947«.

ZIVALI

KANARSKI PAPIGICE naprodaj. — Cigliarjeva št. 10, Moste. 4994

R. MIKLAUC

(poleg škofije) Prosimo pridite, ne boste razočarani!

MLAD LOVSKI PSIČEK

se takoj proda. — Naslov v upravi »Slov. Narodca«. 4990

RAZNO

POSREDUJEM denar na HRANILNE KASICE velikih denarnih zavodov. — Rudolf Zore, Ljubljana, Gleboška 12. 87/L

MODERNE SPALNICE

(orehova korenina) iz trdega in mehkega lesa, kuhinjsko in drugo opravilo dobite najceneje pri: Matija Andlovic, Ljubljana, Komenskega ulica št. 34

Nataknite copate, zleknite se,

navijte gramofon in zaigrajte plošče, ki vam jih posodi: „ŠLAGER“ Aleksandrova cesta 4, prehod »Viktorijev« 98/L

DVOKOLESA

se sprejmejo preko zime v shrambo. Očiščenje, emaljiranje z ognjem in ponikljanje najceneje. — TRIBUNA F. B. L., Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Življenjski cilj

vsake osebnosti in karakter analize podam iz rokopisa. 10-letna praksa, bogate izkušnje. Honorar — skica analiza 30 dinarjev — specialna izjava 60 in 100 Din. — KARMAH — eksper. psiho-grafolog, žalec, dravska banovina, N. B.: Privatne obiske po obvestilu. 98/L

Prošek

„Jadranski biser“ edino originalno desertno vino več let staro. — Božična cena liter Din 22.—. Vermot hit original! Din 22.—. Druga namizna vina po značajnih cenah.

OPERNA KLET

SPALNE FOTELJE, COUCH ZOFE in otomane izdeluje po konkurenčnih cenah

SITAR KAROL

LJUBLJANA Wolfova ulica št. 12 (dvorišče), telefon 28-10

Karolina Knebl

roj. Pauschin

soproga trgovca

danes ob 1. uri zjutraj po kratkem, mukopolnem trpljenju, previdena s svetotajstvi, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne bo v petek, dne 29. decembra 1933 ob 2. uri popoldne izpred mrtvašnice, Stara pot št. 2, na pokopališče k Sv. Križu, kjer jo položimo v rodbinski grobnici k večnemu počitku.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v soboto, dne 30. t. m. ob 7. uri zjutraj v cerkvi Marijinega Oznanjenja.

Ljubljana, dne 27. decembra 1933.